

Зінаїда Пахолок, Ілона Несторук. Миколай Крушевський і Волинь: Каталог-довідник. – Луцьк: Волинянин, 2012. – 156 с.

Каталог-довідник відкривається фундаментальною, багатоплановою розвідкою З. Пахолок “Постать Миколая Крушевського у родинному оточенні”, де детально проаналізовано символіку родинного герба Крушевських, подано, з посиланнями на архівні джерела, розлогу генеалогію цього старовинного шляхетського польського роду, витоки якого сягають початку XV ст. (особлива увага приділяється волинській гілці роду Крушевського: звідси – надзвичайно цікаві факти з життя родини). Перед читачем проходять яскраві епізоди життя Миколая Крушевського – дитинство на тлі мальовничих пейзажів Волинської землі (Луцьк, Солотвин, Ковель), навчання у Луцькому повітовому дворянському училищі, Холмській гімназії, Варшавському університеті, одруження, педагогічну роботу в Троїцьку і чи не найяскравіший казанський період діяльності вченого. Авторка докладно розповідає про стосунки М. Крушевського та видатного мовознавця Я. Бодуена де Куртене, про вплив ідей останнього на формування лінгвістичних засад Миколи В'ячеславовича, зрештою, про воістину подвижницьку наукову та викладацьку працю вченого у край несприятливому для його слабкого здоров'я тамтешньому кліматі. Торкається З. Пахолок і долі нащадків М. Крушевського, інших членів родини, простежуючи їх життя аж до XX ст. Цікаво подається матеріал про листування класика польської літератури Е. Ожешко з представниками волинської гілки Крушевських, зокрема з братом М. Климентієм та його дружиною. Окрему увагу приділено значенню наукової спадщини М. Крушевського та вшануванню його пам'яті на рідній Волині. Надзвичайно цінними документами є листи вченого до професора Івана Цветаєва (батька поетеси Марини Цветаєвої), котрий знав М. Крушевського ще з часів викладання у Варшавському університеті й завдяки якому молодий педагог потрапив до Троїцька, та відомого польського етнографа Яна Карловича. Обидві епістолярні подачі супроводжуються ґрунтовними статтями З. Пахолок, якій належить першість у віднайденні та публікації листів. Вона також уклала хронологію життя і творчості М. Крушевського та список його наукових праць (прижиттєві видання, рукописні матеріали, посмертні видання та перевидання).

Не менший інтерес викликають підібрані І. Несторук ілюстрації з фондів Волинського краєзнавчого музею та укладений нею каталог матеріалів про М. Крушевського. Читач має змогу побачити, як виглядав герб, переглянути цілу галерею фотопортретів. Широко репрезентовані копії документів, скани обкладинок перевидань праць М. Крушевського, здійснених на Волині, показано, як образ вченого втілюється у творах митців нашого краю.

Каталог-довідник З. Пахолок та І. Несторук “Миколай Крушевський і Волинь” містить матеріал, надзвичайно корисний як для філологів, так і для краєзнавців, і взагалі для людей, небайдужих до історії рідного краю.

Ігор Ольшевський

Наші
презентації